

Береженна Л. Ю., здобувач вищої освіти,
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
Україна.*

Науковий керівник – Шикиринська О. В., канд. пед. наук, доц.,
*Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського,
Україна*

ЗАСТОСУВАННЯ ФОРСАЙТ-МЕТОДУ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Термін «форсайт» (foresight – з англ. передбачливість, передбачення, погляд в майбутнє) стає все більш популярною інноваційною технологією побудови бачення майбутнього як уже минулого [2].

В основу ідеології форсайт-методу покладені сучасні розробки в галузі футурології, прогнозування, стратегічного планування [1]. Його мета – створення бажаного образу майбутнього з написанням звіту про його досягнення. Форсайт можна використовувати для побудови особистої кар'єри, для переорієнтації соціального проєкту з процесу на результат, для створення прогнозних сценаріїв розвитку суспільства або його окремо взятої проблеми.

Суть технології форсайт полягає не в тому, щоб запланувати або скласти довгостроковий прогноз, а в тому, щоб виявити варіанти можливого майбутнього, сформулювати альтернативні орієнтири для активної частини учасників форсайта. Це означає, що їм необхідно визначити можливі сценарії розвитку об'єкта, а також спільно виробити форми досягнення консенсусу в учасників за вибором того чи іншого бажаного сценарію.

Форсайт не зводиться до прогнозування. Це щось більше, оскільки його завданням є не лише уявити собі майбутнє, а й отримати план дій досягнення цього майбутнього. Проте прогнозування є важливою складовою частиною форсайта. Але, на відміну від стандартних прийомів прогнозування, заснованих на простій екстраполяції або використанні більш складних моделей чинників, форсайт-метод дозволяє застосувати зворотню послідовність дій для досягнення мети. Досягнення мети є не результатом продуманих дій щодо раціонального використання доступних ресурсів, а відправною точкою розробки можливих дій із її досягнення. Оскільки учасниками процесу може бути необмежена кількість учасників, форсайт-метод завжди виходить за межі загальноприйнятих стандартів і шаблонів. Його результат – новий погляд на рішення навіть типових проблем.

Переваги форсайт-методу в сучасному освітньому процесі порівняно з традиційними методами навчання полягають у такому:

1. Можливість активно використовувати образи та різні візуальні способи, засоби передачі інформації. Це стає особливо актуальним у середовищі школярів і студентів, які все гірше володіють усним мовленням і нерідко зазнають труднощів із письмовим викладенням своїх думок.

2. Форсайт-метод не накладає обмеження на його учасників. Брак знань у вузькій галузі не є перешкодою для включення студента до складу команди. Крім того, робота в команді дає змогу кожному її учаснику знайти свою «нішу», в якій він може виявитися успішним і зробити відчутний внесок у досягнення спільної мети. Навіть у разі, якщо виявляється, що студенти не готові впоратися із завданням самостійно. Отже, робота в команді з використанням форсайт-методу дозволяє підвищити мотивацію кожного її учасника.

3. Форсайт-метод допускає варіативність рішень, що неминуче активізує інтелектуальну діяльність студентів і розкриває їхній творчий потенціал. Завдяки цій властивості метод виправдано використовувати при проведенні олімпіад, інтелектуальних і наукових конкурсів.

4. У процесі навчання застосування форсайт-методу дозволяє об'єднувати теорію з практикою, що помітно підвищує засвоюваність матеріалу студентами.

5. Виступаючи експертами, здобувачі в межах форсайт-методу набувають досвіду побудови ефективних комунікацій всередині групи, що цінується сучасними роботодавцями не менше, ніж наявність професійних знань.

6. Галузь застосування форсайт-методу не обмежується побудовою соціально-економічних сценаріїв розвитку суспільства. Його використання можливе для моделювання рішень педагогічних, природничо-наукових, технічних та інших проблем, що дозволяє розглядати цей метод як універсальний [3; 4].

Отже, запропонована форсайт-технологія як педагогічний інструмент прогнозування майбутнього, прогнозна компетенція у структурі освітнього досвіду може бути використана для створення нових засобів підтримки технологій навчання та їх просування в освітньому процесі.

Список використаних джерел

1. Кнителъ М. Использование технологии «форсайт» в процессе обучения. *Электронный научный журнал «Наука и перспективы»*. 2016. № 1. С. 23. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/ispolzovanie-tehnologii-forsayt-v-protsesse-obucheniya>
2. Шикиринська О. Навчання впродовж життя – актуальна стратегія у підготовці майбутнього вчителя початкової школи. *Інновації в початковій освіті: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф.* Полтава: ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018. С. 122.

3. Соколов А. Форсайт: взгляд в будущее. URL: <https://foresight.hse.ru/data/380/621/1234/Whatforesight.pdf> (дата обращения: 18.01.2018).
4. Nalyvaiko O. Forsait-doslidzhennia v osviti [Foresight-studies in education]. *Paper presented at 3 Intern. Science and Practical Conference «The Leaders of the 21st Century, The formation of charismatic leader personality based on humanitarian technologies based on humanitarian technologies*. Kharkiv. 2019. С. 230–233.

Бригадир Л. Г., здобувач вищої освіти,
*КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»,
 Україна.*

*Науковий керівник – Кузнецова Н. В., канд. пед. наук, доцент,
 КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради»,
 Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРАКТИВНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасні світові стандарти в галузі освіти передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні уміння в цілісну систему, володіти новими технологіями тощо. Для успішної реалізації особистісного потенціалу кожного студента в освітньому процесі мають бути створені умови для формування таких рис особистості, як мобільність, уміння інтегруватись у динамічне суспільство, критичність мислення, уміння генерувати нові ідеї, здатність приймати нестандартні рішення й нести за них відповідальність, комунікативні уміння, уміння працювати в команді. Вирішенню таких завдань сприяє застосування інтерактивної технології навчання.

Мета публікації – охарактеризувати форми і методи інтерактивної технології навчання здобувачів вищої освіти.

Слово «інтерактив» запозичене з англійської мови («interact», де «inter» – взаємний і «асг» – діяти). Отже, «інтерактивний» – здатний до взаємодії, діалогу.

Теоретичні аспекти, пов'язані з визначенням сутності інтерактивних методів, їх класифікації, визначення найбільш поширених і придатних видів для розв'язання навчальних завдань набули висвітлення в працях О. Коротаєва, Г. Мітіна, Г. Шевченко, М. Скрипник, Л. Пироженко, О. Пометун та інших учених, які обґрунтовують доцільність застосування інтерактивних методів для підвищення ефективності процесу навчання.

Інтерактивне навчання – це спеціальна форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен студент відчуває свою успішність та інтелектуальну